Государственная итоговая аттестация по образовательным программам основного общего образования в форме основного государственного экзамена (ОГЭ)

Контрольный измерительный материал для проведения в 2019 году
основного государственного экзамена
по МАРИЙСКОМУ ЯЗЫКУ

подготовлен кафедрой марийской филологии и культурологии
ГБУ ДПО Республики Марий Эл «Марийский институт образования»

Паша радамым умылтарымаш

Экзамен паша кок ужаш гыч шога: диктантым возымаш, диктант текст почеш грамматический паша-влакым шуктымаш.

Тичмаш экзамен пашалан 150 минут пуалтеш.

Диктантым «Бланк ответов» вашмут бланкеш возыман.

Диктант текст кум гана лудалтеш. Икымше гана лудмо годым нимомат возыман огыл, текстын содержанийжым, абзац шотым эскерыман. Кокымшо гана лудмо годым диктант возалтеш. Кумшо гана лудмаш тӱрлӧ экшыкым тӧрлаш йӧным ышта.

Экзамен пашан кокымшо ужашыже диктант текст почеш ышталтеш. Тидым куштылгынрак ышташ манын, текстыште ойлончо-влакын чотыштым карандаш дене палемдыман. Чылаже лу заданий пуалтеш. Нине заданийлаште вашмут-влак ик шомак (але икмыняр шомак), цифр (але буква) дене ончыкталтыт. Нуным кажне заданий почеш вашмутлан ойырымо вереш палемдыман.

Вашмутым йоҥылыш палемдыме гын, тудым удыралаш, чын вариантым возаш кӱлеш.

Пашам ыштыме годым черновикым кучылташ лиеш. Черновикыште возымо паша аклыме годым шотыш огеш налалт.

Заданий-влакым ыштыме почеш налме балл-влак ушалтыт. Пуымо паша-влакым сайын шукташ да шукырак баллым погаш тыланена.

Пашада ушныжо!

Диктант

1. Игече шошо велышкат лупшалте. 2. Уремыште тунарак йӱштӧ огыл, но мардеж ушдымыла толаша: то изишлан чарныме гай лиеш, то чож-ж пуал колта, то упшетымат мӱндыркӧ пӧрдыктен нанґая.

3. Игечым тыгодым умылаш йӧсӧ: икмыняр жап сарси вуй гай шолдыра, пушкыдо лум пӱтынь кундемым сӧрастара. 4. Жап шукат огеш эрте – лум койышланен велмым чарна.

5. Южгунам пыл кокла гыч чевер помидор гай чумыраш кече лыжган ончал колта, тунамак пӧрт окна карниз гыч вӱд пырче-влак, икте-весым ончылташ тыршен, пеле иянґше лум ӱмбаке чӱчалташ тӱнґалыт. 6. Тунам тыге чучеш, пуйто пӧртыштӧ ятыр пагыт сай игечым вучен шинчыше ньога тӱшка, тӧрштыл-модын, тӱнӧ шке куанжым пайремла…

7. Пушенґе-влак утларак кожганеныт, шӱртӧ гай вичкыж парняштым рӱзат, кужу да шыде йӱштӧ телым кузе илен лекмышт нерген икте-весылан ӱчашен каласкалат. 8. «Тынар чытен лектынна гын, ынде илена!» – мотор вачыжым туртыктылеш курыксанґгаште шогышо ковыра куэ.

9. Корнат ягылген. 10. Эх, могай тутло юж! 11. Тыгай юж, черле лият гынат, доктор деч посна эмла!... 12. Да, адак шошо толеш. *(Г. Чемеков семын. 148 мут.)*

Паша влак:

Нине заданийлаште вашмут-влак ик шомак (але икмыняр шомак), цифр (але буква) дене ончыкталтыт. Нуным икымше номеран вашмут бланкеш возыман.

1. 6-шо ойлончышто тугай мутым палемдыза, кушто йӱкшӧ буква деч шукырак.

Вашмут: _____ .

2. 7-ше ойлончышто йыгырмутым ойырен возыза.

Вашмут: _____ .

3. 3-шо ойлончышто диалект мутым муза.

Вашмут: _____ .

4. 2-шо ойлончо гыч онґартыш мутым возен лукса.

Вашмут: _____ .

5. 5-ше ойлончысо *чумыраш* шомаклан синонимым муза.
а) *йыргешке*
б) *чевер*
в) *кўжгö*
г) *мотор*

Вашмут: _____ .

6. 5-ше ойлончо гыч шуко чотым ончыктышо суффиксан мутым возен лукса.

Вашмут: _____ .

7. Ойыралтше деепричастий савыртышан ойлончым палемдыза.
а) *5*
б) *6*
в) *7*
г) *8*

Вашмут: _____ .

8. Икгай членан ойлончым палемдыза.
а) *1*
б) *2*
в) *10*
г) *11*

Вашмут: _____ .

9. 7-ше ойлончын грамматический рўдыжым возен лукса.

Вашмут: _____ .

10. 8-ше ойлончо гыч йыжыган (составной) сказуемыйым возен лукса.

Вашмут: _____ .